

É r t e s í t ő.

64. szám

Pest, augusztus' 9dikén

1834.

Kivonás 1834 juliusabeli, budai csillagász intézeti vizsgálatokból.

magassága	a' légmérőnek	a' hévmérőnek
legnagyobb	27 ^h 6', 2215 (29dikén)	+27°, 2 (21kén)
közép	27 5, 0453	+20, 7484
legkisebb	27 3, 068 (22. és 31kén)	+12, 7 (23dikén)

Legnagyobb különég a' légnomásban: = 3', 1535; a' mérsékletben: = 14', 5.

A' folyó nyárnak uralkodó bélyegei, a' szály t. i. és forróság, szinte nem csak hogy el nem maradtak a' lefolyt hónapban, de még a' többinél is nagyobb mértékben tüntek elő. Elég tanu, a' hónapnak főnjegyzett közép hősege. Negyven esztendei följegyzett idő-vizsgálatok közt nem találkozik csak egy is a' mult hónaphoz hasonló. Soha ennyi esztendő alatt nem érte el a' légmérséklet e' hónap hősegi fokát; 's nem tartott a' tikkasztó forróság olly huzamosan és olly szakadatlanul mint ez alkalommal. A' mérséklet állása első naptul kezdve utólsóig, habár néha a' kis, emlékezést alig érdemlő esőcskék által megzavarva is, folyvást növekedett; 's 24—25 foki meleg Reaumur szerint majd mindennapi volt, holott más esztendőkben illyen csak kétszer is alig kerül elő. Ehöz járult a' körülmény, hogy fürgetegek nem számosak (5), 's azok is gyöngék voltak; eső pedig, ámbár a' naplókönyv tizet mutat, csak egy volt bővebben áztató, a' többi pásztás és könnyeden átmenő. De még felhők vagy borultég sem enyhíték a' nap hevét, mert ámbár egészen tiszta felhőtlen egü nap ugyan egy sem volt, de azért teljesen borult sem találkozott több kettőnél. Szinte szeleket is ritkán lehet tapasztalni, erősebbet csupán egyszer; többi közt az éjnyugati uralkodott. A' légmérő igen rendszeres és állhatatos járást követett, mit hasonlóan csak a' lég szerfölötti nyugalmasságát bizonyítja. Említésre méltó még egy különös tünemény a' hónap utóljárul, ama' furcsa és ritka különösségü köd, melly 28kán látszott először 's azóta folyvást tartott, 's mellyrül valóban nem mondhatni bizonyosan, valljon természetes köd volt e, vagy csupán gőzhomály?

Albert Ferencz.

Figyelmeztetés. Mind a' t. cz. Postahivatalok, mind számos levél által, mind szóval értvén a' sokoldalú kívánatot lapjaink e' f. 2dik félévi elfogyott első számainak újra nyomtatásuk iránt, méltó tiszteletü bizodalommal jelentjük a' JELENKORral szivesen TÁRSALKODÓ, azonban előfizetni mindeddig eláésett v. elfelejtett, vagy a z o k a t ujd on jár at ni kívánó Párifogóinknak, hogy ezen nagybecsü hazafi kívánatnak édes örömmel teszünk eleget, az el fogyott számokat újra nyomatjuk 's ezentul is postán vagy más alkalommal felküldendő előfizetés mellett teljes számu példánnyal fogunk szolgálhatni az olvasó két hazai Egyetemnek 's azon keveseknek is, kik netalán eddig fogyatékos vagy csonka példányban részesültenek volna, ha t. i. bérmentes (franco) levél által tudatni sziveskednek velünk e' szándékjokat

a' JELENKOR 's TÁRSALKODÓ
szerkeztető hivatala.

IFJABB KILIAN GYÖRGY

Könyvárosnál Pesten (Váci-utczában, hajdani Feselházban)

legujabban jelent meg:

A' M a g y a r

H Á Z I - B A R Á T.

Egy Közhasznú házi 's gazdasági Kalendárium 1835. Második-Év. Négy lerajzolt Kőmetszéssel: Sz. Péter temploma Rómában. — A' Dardanellák. — Indusok az Oságiak nemzetségéből. — A' Giraffa. 1 ft. p. p.

Mivelhogy az eddig M. Berényben létezett, most már Szarvasra által tétett Békes-Bánsági Esperesi Gymnasium (melly idei Oskolai Cursusát jövő szeptember 15kén itt Szarvason kezdeni fogja, a' mint már hirdettetett) M. Berényben lévő javait már nem használhatja: azért ezen javai, ugymint a' Gymnasialis-épület és egy két kerekű száraz-malom folyó augusztus 14kén a' helyszínén reggel 10 órakor, árverés útján a' többet ígérőknek fognak eladatni.

Simon, m. k.

Békes-Bánsági A. V. T. K. Senior.

(1) **Nevelői ajánlkozás.** Egy a' kezdő gyermekek nevelésében szerencsés fiatal ember, kívánná valamely Úriháznál kedvelt pályáját folytatni. Kiről is többet tudhatni Potz-ház, országút 672dik szám alatt az első emeletben. (2)

Pesten van egy, minden órában kibérelhető, jó, 3 ezer akó bort fogható pincze, mellyről a' „Tudakozó intézet“ többet mondhat.

(1) Alázatos tisztelettel jelenti alulirt, hogy boltját f. eszt. Mihály-napig ugyan még a' báró Brudernféle házában tartandja, de azontul tisztelt Vevői nagyobb kényelmére, átköltözik ugyan a' urak-utczájában levő Horváth-házba. Boltja gazdagon ellátva lesz mindenemü beretva-toll- és más késekkel, mellyek mind saját készítési. Egyszersmind köszönetét mondván az eddig iránta mutatott munkáltatási bizodaloméért, bátor azt ezentulra is kikérni.

Fölvállal mindennemü igazításokat, javításokat, 's elfogad leglinomabb élesítésre jutalmas árért beretvákat 's akár mi nemü egyéb metsző eszközöket. Pesten aug. 6kán 1834. (3)

Eisenschmidt Mikály,
készesináló-mester.

(1) **Hely-változtatási jelentés.** Lakásomat, melly eddig váczai-utczában a' vörös-ráknál volt, megváltoztatván, tisztelettel jelentem, hogy optikai szerezimnek áralását, jelenleg, a' tisztelt Vevő urak nagyobb alkalmára, az uri-utczába, k. tan. Bene ur házának egyik utczai boltjába tettem által. Ajánlom ezutánra is szives pártfogásába a' magas Nemességnek és művészet barátinak az általam olly sok esztendő óta folyvást készítettnei szokott optikai instrumentumot t, 's különösen szemüvegeket. Pesten aug. 5kén 1834. (3)

D. Erlanger Lajos, opticus.

Pesten akár egy, akár két, minden órában általadható és fő ember által lakható, csinosan kifestett, 's parketirozott szoba, egy más szobával vagy a' nélkül, konyhával, 4 lóra való tágas istállóval együtt, a' Pestre utazni szokott uraságoknak kibérlés végett csekély fizetés fejében ajánlatik: melly iránt a' „Tudakozó intézet“ bővebb tudósítást adhat. A' szálláshoz értetik a' házi gyümölcsös angol kertben szabad mulatozhatás is.

(1) A' dobsinai vashámorok 's olvasztó kemenczeknek haszonberbe leendő adataik a nagymélt. m. k. Helytartó-tanács által elrendeltetvén, minculána e' tárgyban munkálkodó tek Gömör és kis Hont t. e. vmegyék biztossága azoknak árverését f. eszt. octob 2kára a' reggeli órára elhatározta, jelentetik ezennel: hogy érintett Dobsina városát illető, folyamatban és jó karban levő 1 massa, 4 fris- és 2 nyújtó-hámor, fen kitüzött napon 6 egymásutáni esztendőre haszonberbe bocsátatik: megjegyezvén hogy a' massához és hámorokhoz a' haszonberlő a' legjobb vaskövet, széennek pedig bizonyos mennyiségü öllát, valamint tüzi és szekerekhez megkívántató fákat illendő áron szerezheti meg, sőt a' mostanság e' hámoroknál bőven előre beszerezve levő vaskő és szén-mennyiséget is folyó áron átveheti. Fölvilágosító bővebb utasítást nyerhetni Rozsnyó-rul illy ezim alatt küldött bérmentes levelekre: „Schlosser K. Lajos. — Rozsnyón.“ (3)

(1) Az oskolai értékhez tartozó Szekszárd Uradalom részéről közhirül tétetik, hogy az úgy nevezett Ebesi, Csatári és Paláuki pálinkafőző házak a' hozzá tartozó készülékekkel és eszközökkel együtt a' f. e. novembere 1ső napjától fogva 3 esztendőre a' jövő szeptember 1ső napján reggeli 9 órakor a' tisztartói kancellariában tartandó licitatio útján haszonberbe fognak kiadatni.

Szekszárd aug. 1. 1834. (3)

Légrády József, urad. Tisztartó.

(1) **Eladó kosok.** Pesten az ujjvárosban, bálvány-utczában 269 szám alatt 30 darab finom szász hágókos jutalmas áron eladó. (3)

(1) **Különös új Dáma-corsette-ke gummi elasticummal,** alulirtnál leszállító áron kaphatni, Minthogy már néhány év óta a' legdivatosb és izletesb dáma-corsettek

(váll, Mieder) nálam készülnek, 's a' legjelesbeket nagy választhatásig 's legjobb tulajdonságban Francia és angol façon szerint a' lehető legjobb módon folyvást én készítem. bátor vagyok e' munkáimat a' magas Nemesség és tisztes Közönség figyelmébe teljes alázatossággal ajánlani.

Áruló boltja „Az angol vállhoz“ czimer alatt Pesten a' régi posta-utczában van Steinbach-házban, 36 sz. (2) *Smidt Antal*, dáma-corsette készítő.

(1) A' vadász kúrtról Pesten.

E' vendégfogadóban, nem tekintvén a' benne végbeviendő igazítási és javítási munkálatokat, folyvást, és különösen a' közelgő János fővételi vásár alkalmakor, nevezetes számú jól fölkészített szobák állanak készen a' vendégek megszállására, valamint a' lovak számára is istállók és kocsiknak fészerek. — Egyébiránt a' „fejér hajó“ is megmarad egész septemb. 30kaiig a' maga belső lételében 's az alólirtuak gondoskodása alatt. *M a y e r.*

Templomi és papi öltözetek 's ékességek nagy és főrkhelye.

(1) Pesten a' váci-utczában az Ámornál 26dik szám alatt Fries Antal 's társasága cs. kir. priv. selyem-szövet-gyáranak rakhelyén készen találtnak nagyobb mennyiségben több száz darab templomi öltözetek fajai, u. m. Pluvialék, Dalmatikák és Casulák, akár egész, akár fél, vagy közönséges ékességgel gazdagítva; ezen kívül, minden lehető Reverenda-matériák, u. m. Schwamillionok, Gros de Naples, Brünelek, Scottok, 3 Dratok; 's a' t. egész és fél gazdag himzetű templomi matériák, igaz festékű és közönséges Damaszt zászlóra, finom festékű Karmazsin, 's Ibo-lya Gros de Naples és Moir, Quadratok, Kapucziumok, Kamaurák és övek, mellyeket a' főtiszt. Papságnak a' legillendőbb fabrikai áron alázatosan ajánl (3) *Fries Antal és társa.*

Igen figyelemre méltó köz tudomásul.

A' szemüvegek közt legujabb időkben első becsben állanak, a' Frauenhofer opticus ur által Münchenben készített 's egész Németországban sőt Anglia és Franciaországban elhíresedett üvegek, — 's a' kérdezősködés Frauenhofer-féle üvegek iránt, — mellyek köszörülési tisztasága mindenek közt legfinomabb, 's ennek jelességét a' bel- 's külföldi ujságok (még a' „Gemeinnützige Blätter“ is dicséretesen emlékezett felőle) különösen magasztalák, — Magyarországon 's annak tartományiban is gyakor és napról napra sürgetőbb lett a' nélkül, hogy e' kívánság mind ekkorig teljesülést láthatott volna. Ezen sokszoros és ujabb ujabb kérdezősködések által indittván, különösen pedig tisztelt Vevőim fölszólítására nem kimélve sem költséget sem időt eltökélém magam Münchenbe utazni egyenesen magához Frauenhofer urhoz, hogy vele közelebb összekötetésbe jöhessenek, 's Magyarország közönsége számára tőle valódi Frauenhofer-szemüvegeket hozhassak. Sietek ennél fogva a' tisztelt Közönségnek alázatos jelentést tenni, hogy én ez utambul épen most térek vissza, 's mostantul kezdve, szabott igen jutalmas áron, 5 vto frton darabjaért, nálam folyvást akármi féle nemű, számú, rövid vagy hosszú látásbeli, Frauenhofer-féle üvegek találkoznak mindig nevezetes mennyiségben; és továbbá, hogy egész Magyarországon Frauenhofer urral kötött egyezésemnél fogva, csupán és egyedül én fogom az ő üvegeit árulni.

Hizelkedem magamnak, hogy teljesítvén e' sürgető kívánságot, általa a' ns Közönség iránt, tiszteletemet bebizonyítottam; utána pedig reménnyel vagyok gyakori vásárlásokkal tiszteltetni meg, 's meggyőződtem a' felől hogy a' ns. Közönség tetszését megnyerhettem. Pesten aug. 6. 1834.

Opticus Calderoni,

„az Astronomushoz“ a' vastörzsök-piacon.

(11) **Haszonbéri hirdetés.** Szabad Rimaszombath városa királyi haszonvételei, nevezetesen három nagy Vendégfogadóban, 's öt kisebb korcsmában kirekesztőleg gyakorlott, mindennemű italok korcsmáltatása, — sör- és páliuka-főző háza, — hat országos, és minden héti vásárai, — malma és mészárszékei, f. e. septemb. 1sőjén, helyben tartandó árverés alkalmával, három egymásután következő évre, a' többet ígerőknek haszonbérbe fognak adatni. — Az árverésben részt venni kívánók, bővebb utasítást kaphatnak Pesten tek. F. Kubinyi Miklós ügyvéd urnak Ujvilág-útca 569ik sz. alatti tulajdon házánál, hol a' föltételeket, valamint a' bánatpénz mennyiségét is meg fogják tudhatni. — Helyben a' Jegyzői Hivatal közlendi azokat. —

Rimaszombath június 24dikén 1834.

(13)

(3) **Tudósítás.** A' nagymélt. magy. kir. udv. Kamara rendelésébül köz tudomásul tétetik: hogy a' kir. koronai 's kamarai urodalmakbul az idén kikerült juh- és bárány-gyapju mennyiség, névszerint:

az ó budai kir. kor. urodalombul 50 $\frac{1}{2}$ mázsa juhgyapju, és 5 mázsa bárány-gyapju; — a' diósgyőri kir. kor. urodalombul 58 mázsa juh — és 5 mázsa bárány-gyapju; — az aradi kir. kam. urodalombul 53 $\frac{1}{2}$ mázsa juh-, és 2 mázsa bárány-gyapju; — 's végre a' szent-andrási kir. kam. urodalombul (a' bánságban) 32 $\frac{1}{2}$ mázsa juh- és 2 mázsa bárány-gyapju, valamennyi Pestre szállitva,

és minden urodalmi külön külön szakasztva, csöndes árverés útján olly módon fog eladásra bocsátatni, hogy a' megvenni kívánók, külön külön mindegyikért a' mit legfeljebb ajánlanak, saját kezük aláírásával erősített: 's lepecsételt nyilatkozásban, legfőljebb f. eszt. auguszt. 18káiig betudólag, (inclusive) Budán a' magyar kir. udv. Kamara elnökségéhez nyujtsák be. E' nyilatkozások aug. 19kén délelőtt egy biztosság előtt fölbontatnak, 's a' venni szándékozók közül azok, kik a' mondott egyik egyik urodalombeli gyapju-mennyiségért legtöbbet ígérőknek találtnak, minden további árverés nélkül, meghivatni fognak illető legmagasb ajánlásaik szerint a' szerződés megkötésére; a' többi kevesbet ajánlók nyilatkozásai pedig, szünte biztosság útján, a' legszorosb elhallgatás mellett, azonnal megemmisítettnek fognak. A' fenmondott határidő lefolyta után semmi későbbi ajánlás nem fogadtatik el; az ajánlkozók pedig teendő ígéreteiket világosan és szám szerint tegyék ki, mert határozatlan és csak általjában forgó, vagy p'Útekbén kínálkozó, a' többi ajánlás mellett tekintetbe sem vétetik.

A' Diósgyőr, Arad és Sz. András urodalmi mind bárány-, mind anyajuh-gyapju az árverési határnapra már lelesznek rakva Pesten a' kir. sóhivatalnál, vagy részben Ó-Budán a' tisztartóság udvarában, hol azokat, de az ó-budai urodalmi gyapjukat csupán ez utóbbi helyen, meg is tekinthetni. — Egyébiránt a' legtöbbet ígérő mingyárt a' szerződés aláírásakor 2,000 pengő frtot köteles kész pénzben lefizetni; egyszersmind előre kinyilatkoztatik: hogy bemázsálásul, minden különbség nélkül az anyajuh- és kos-gyapju közt, csupán 2 pCt. engedtetik, a' gyapjuzsákok árát pedig, a' kikötött gyapju árán felül, tartoznak az illető urodalmaknak megtéríteni. Budán július 24kén 1834. (3)

(2) **Hiradás.** A' nagymélt. m. kir. udvari Kamara rendelésébül, a' megüresült esztergomi érsekség részéről ezennel közhírré tétetik: hogy ezen urodalmakbul összegyűlt egy nyiretű megnemesített mintegy 350 mázsa juh- és 20 mázsa bárány-gyapju, — Nyitra vmegyében kebelző Érsekújvár m'városban, f. eszt. septemb. 2kán délelőtt, a' legtöbbet ígérőnek, készpénz-fizetésért eladatni fog. Budán július 31kén 1834. (3)

(2)

*Ujonnán nyitandó ruhatár.***I f j a b b M a c h ó V e n c z e l,**

tisztelettel jelenti a' nagyérdemű Közönségnek, 's mindazon teljes czimű Vevőinek, kik eddig az atyjával volt társaságában bizodalmaikra méltatták, hogy ő a' jövő augusztusi pesti vásárra, Pesten az uri-utczában mgos báró Orczyak házában egy uj ruhatárt nyitand, 's minden ügyeket arra fogja fordítani, hogy az őt bizodalmaival megtisztelő közönségnek a' legfinomabb posztók és szövetekből, 's mindig a' legujabb parisi, bécsi 's pesti divat szerint készült, 's nagy mennyiségben válogatható ruháival szolgálhasson. — Elvállalja a' hazának bármely részeiből küldendő meg-hagyásokat, 's finom ruháival e' részben is mindenkor a' legpontosabban fog szolgálni.

Mi ruháinak árát illetendi, bizonyossá kívánja a' nagyérdemű Közönséget tenni, hogy az is a' legmérsékletesebb 's a' legillendőbb leend. Pesten aug. 4kén 1834. (3)

(2) **Széna-eladás.** A' Pótharaszti pusztának felső részén, folyó 1834. eszt. auguszt. 16ik napján délelőtt 10 órakor tartandó árverés útján több kazal széna leszen eladandó. — A' kik pedig téli legelőt, szállást, marha- és juh-istállókat kívánának ne talán; azok mind a' helyszinét megtekinthetik addig, mind a' feltételeket ugyanott, vagy Pesten nálam. *Balla.* (3)

(2) Pesten szélutczában 186 szám alatti szegletház 2ik emeletében nagy szállás u. m. 10 szoba, 2 konyha, 4 vagy 6 lóra istálló, kocsiszin, padlás, fa- és borpincze, mindennap bérbe adandó. Közelebb tudósítást közlend a' házmester. (3)